

Rechtskundig Weekblad

Vereeniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elken Zondag

Abonnementsprijs : 100 fr. per jaar

Postcheckrekening N° 3185.22

Redactie en beheer : Mr René Victor, Justitiestraat, 21, Antwerpen.

BESLUITWET VAN 2 FEBRUARI 1940.

HET BEHEER VAN VENNOOTSCHAPPEN.

I. - Zetel der vennootschappen.

Wij vestigen de aandacht op de besluitwet van 2 Februari 1940, verschenen in het Staatsblad van 7 Februari 1940, volgens dewelke het van nu af toegelaten wordt den maatschappelijke zetel van alle Belgische vennootschappen van koophandel krachtens een eenvoudige beslissing van den raad van beheer voorloopig over te brengen naar elke andere plaats dan die welke in de maatschappelijke akte wordt bepaald. Deze verplaatsing kan zelfs naar het buitenland geschieden, en zulks zonder dat de vennootschap haar nationaliteit verliest.

De beslissing moet aangegeven worden in het handelsregister en zoo spoedig mogelijk worden bekend gemaakt in de bijlage van het Belgisch Staatsblad.

* * *

Deze nieuwe wetsbepaling werd ongetwijfeld getroffen om het hoofd te kunnen bieden aan praktische noodwendigheden. Veronderstellen we een oogenblik, wat we ten stelligste verhoppen een louter hypothese te zullen blijven, dat het land geheel of gedeeltelijk zou bezet worden, dan kan het van het grootste belang zijn dat de maatschappelijke zetel in het niet-bezette gebied of zelfs in het buitenland zou gelegen zijn. De zetel toch bepaalt gansch het juridisch leven van de vennootschap : hij is als het ware het domicilium van de rechtspersoonlijkheid.

Hij bepaalt de nationaliteit ; deze duidt de wetgeving aan, die met de daarbij hoorende voorschriften van openbare orde en aanvullende bepalingen op de vennootschap van toepassing is, op het maatschappelijk statuut.

Vóór het van kracht worden van de besluitwet van 2 Februari 1940, was de toestand de volgende :

a) Wanneer de statuten niets voorzien dienaangaande, dan kon de zetel verplaatst worden — in het land — mits een beslissing door de algemeene vergadering der aandeelhouders getroffen in den vorm voorzien voor de wijzigingen in de statuten.

b) Indien de zetel bepaald gewild was op een bepaalde ligging, zou zelfs de bijzondere meerderheid onbevoegd zijn. (Cfr. Handelsrechtbank Luik, 11 Maart 1901, Repr. Prat. Soc. 1901, n° 1266, zie ook Cass. fr. 29 Maart 1898, Repr. Prat. Soc., p. 227, n° 905.)

c) Indien de statuten zouden voorzien dat de zetel mag verplaatst worden door een beslissing van den raad van beheer, zou deze daartoe kunnen overgaan zonder de formaliteiten van de wijzigingen van de statuten te verwezenlijken, doch enkel binnen de grenzen van het land.

De verplaatsing van den zetel naar het buitenland lag in elk geval buiten het bereik van deze organen.

Evenmin als de bijzondere meerderheid, die de statuten kan wijzigen, geldig zou kunnen beslissen dat de vennootschap voortaan een

liefdadig in plaats van een winstgevend doel zal nastreven, evenmin kon ze de nationaliteit der vennootschap wijzigen of den zetel van de vennootschap naar het buitenland verplaatsen.

Slechts met de algemeenheid van al de bestaande stemmen kon dergelijke beslissing geldig getroffen worden.

Het hoeft geen betoog, dat in de meeste vennootschappen dergelijke algemeenheid niet te verwezenlijken is. Alle vennoten moeten teruggevonden worden en daarenboven zouden allen hun toestemming moeten geven.

Vandaar dan de nieuwe wetsbepaling. Voortaan mag dus de raad van beheer den zetel verplaatsen, doch enkel ten « voorloopigen » titel. Dergelijke beslissing is niet definitief. Ze geldt in geen geval langer dan de dag waarop het leger op vredesvoet zal worden teruggebracht (artikel 9). Vanaf dien dag vervalt de voorloopige verplaatsing en wordt de oorspronkelijke zetel in eere hersteld.

II. - Raad van beheer. Oproepingen en plaats van bijeenkomst.

Er mag worden afgeweken: 1) van al de bepalingen, die de modaliteiten regelen volgens dewelke de raad van beheer (de raad van zaakvoerders, het college van commissarissen, het college van vereffenaars) worden bijeengeroepen; 2) ook van de bepalingen die de plaats van de bijeenkomst vaststellen.

Dit kan echter enkel geschieden « in geval zulks noodzakelijk is », zegt het artikel 2. Andere voorwaarden worden niet gesteld.

III. - Algemeene vergadering. Oproepingen en plaats van bijeenkomst.

Ook hier mag afgeweken worden van de wettelijke of statutaire bepalingen betreffende: 1) de modaliteiten van de oproepingen, 2) de plaats waar zij zal bijeenkomen.

Voor deze afwijkingen worden als voorwaarden gesteld « dat ze noodzakelijk zouden zijn », en daarenboven dat een besluit van den Koning zulks zou voorzien (artikel 3).

IV. - Verlenging van mandaten.

Indien de vergadering der vennoten wegens de tijdsomstandigheden niet kan worden gehouden op het tijdstip door de statuten voorzien, worden de mandaten van de beheerders (de zaakvoerders en de commissarissen) na afloop van den termijn voor hun ambt voor-

zien, van rechtswege verlengd tot op het oogenblik dat die vergadering kan worden gehouden (artikel 4).

V. - Overdracht van bevoegdheden van de algemeene vergadering aan den raad van beheer.

De algemeene vergadering kan ten allen tijde haar bevoegdheden overdragen aan den raad van beheer, behoudens wanneer het gaat om een wijziging van de statuten.

Indien de vergadering niet kan worden bijeengeroepen wegens omstandigheden van overmacht, kan de raad van ambtswege deze bevoegdheden uitoefenen.

Nochtans worden deze bevoegdheden niet zonder voorbehoud aan den raad van beheer toegekend. Ontlasting zal door de beheerders moeten bekomen worden op dit stuk vanwege de eerstkomende algemeene vergadering, die normaal zal kunnen bijeenkomen (artikel 5).

VI. - Overdracht van bevoegdheden van den raad van beheer aan een of meerdere personen.

In geval van evacuatie of van bezetting van een gedeelte van het grondgebied, kan de raad van beheer bevoegdheden overdragen aan een of meer personen, ook die bevoegdheden welke de perken van het dagelijksch beheer te buiten gaan.

Regel welke grondig afwijkt van artikel 63 van de wet op de vennootschappen.

VII. - Schorsing van bevoegdheden en machten in het bezette gebied.

De bevoegdheden van de algemeene vergadering, van de beheerders en in het algemeen van al degenen die recht hebben te beschikken over de goederen of rechten van de vennootschap, zijn geschorst, voor zoover die vergadering bijeenkomt of voor zoover die personen verblijven in een gedeelte van België dat door een vijandelijke mogendheid zou bezet zijn, en het gaat om goederen of rechten die zich buiten dat gedeelte van het grondgebied bevinden.

Indien een firma vorderingen in den vreemde bezit, of indien zij een stock goederen heeft liggen in het niet bezette gebied van het land, kan dienaangaande niet meer geldig worden beschikt door de titelvoerende machthebbers, indien deze in het bezette gebied zouden verblijven.

VIII. - *Bestaansduur der vennootschappen.*

De vennootschappen waarvan de bestaansduur zou verstrijken « in tijd van oorlog », worden van rechtswege verlengd voor een termijn die een einde neemt zes maanden nadat de besluitwet van 2 Februari 1940 zal opgehouden

hebben van kracht te zijn.

IX. - *Duurtijd der nieuwe wetgeving.*

De bepalingen van deze besluitwet vervallen op den dag waarop het leger op vredesvoet zal teruggebracht worden.

Mr J. DE WEERDT.

DE VERANTWOORDELIJKHEID TEGENOVER DERDEN BIJ HET OPRICHTEN VAN GEBOUWEN (Art. 1382, 1383, B. W.) THEORIE VAN HET RECHTSMISBRUIK.

De gebuur en over 't algemeen al de derde personen die, 't zij door een gebrek in den bouw, in de bouwstoffen of in den grond, 't zij door de een of andere schuldige en schadelijke daad, benadeeld worden, kunnen een rechtsvordering tot schadevergoeding instellen, niet alleen rechtstreeks tegen de daders der toegebrachte schade, aannemer en (of) bouwmeester, maar ook tegen den naburigen eigenaar zelf van het gebouw, op voorwaarde de schuld, de nalatigheid of het rechtsmisbruik te bewijzen, dit ingevolge art. 1382 en 1383 B. W.

De schuld van den eigenaar bestaat meestal hierin: *misbruik te hebben gemaakt van zijn eigendomsrecht*, door het oprichten van een gebouw, dat aan anderen schade veroorzaakt.

Er wordt voor regel aangenomen dat het uitoefenen van het eigendomsrecht steeds moet gepaard gaan met de zorg, aan de gelijke rechten van derde personen, en inzonderheid van geburen, niet te krenken. Laurent leerde reeds (1) dat het recht van den eenen noodzakelijk beperkt wordt, door het recht van anderen.

Het vergelijken van ons eigen rechten met dezelfde rechten van den naaste, is allernoodzakelijkst tot den goeden gang der samenleving.

Het is dus onwaar, dat men geen schuldige daad begaat, telkens men een recht uitoefent. Integendeel, want telkens men van een recht gebruik maakt en tegelijkertijd anderen merklijk in hun gelijke rechten krenkt, maakt men eigenlijk geen wettig gebruik van zijn recht meer, maar feitelijk *misbruik*, — vandaar: theorie van het rechtsmisbruik, *théorie de l'abus du droit*.

« Wij zijn van meening, aldus Delvaux (2), de meest gevolgde schrijver inzake werkaaneming, dat de nabuurschap, welke onvermijdelijk is, in de groote centra en omgevingen, niet alleen wettelijke erfdienstbaarheden oplegt maar ook een wederzijdsche beperking van medebestaaende rechten. Wij oordeelen dat het gebruik van een recht een ongeoorloofde daad wordt, zoodra het een ander recht krenkt en wanneer bijzondere voorzorgsmaatregelen deze rechtsschennis zouden kunnen beletten. Men moet zich onthouden van het uitoefenen van een recht, dat wezenlijke rechten (3) van anderen moet krenken. Zooniet maakt men zich plichtig aan rechtsmisbruik » (4).

Enkele Toepassingen.

1) De eigenaar die zijn grond met zand en water ophooft moet verantwoordelijk gesteld worden tegenover den naburigen eigenaar voor de schade aan dezès grond veroorzaakt, door inzijselingen van water of door het neervallen van aarde en zand. (Verbrek. 5-2-1914. Pas. 1914-1-91).

2) Men mag op een vochtigen en onvasten grond, niet bouwen zonder gepaste voorzorgsmaatregelen te treffen, omdat men aldus, de naburige gebouwen in gevaar brengt. (Brussel 2-5-1846. Pas. 1847. II. 222).

3) de eigenaar, die van zijn eigendomsrecht gebruik maakt, om op zijn grond een gebouw op te richten, moet steeds voor oogen hebben, door zijn bouwwerk, aan naburige eigendommen geen schade te veroorzaken, grooter dan de gewone lasten welke de nabuurschap medebrengt. (Zie rechtspraak vermeld door Delvaux, Drts et obl. entrepr. p. 281).

4) Hij die het eerst een gebouw opricht, vermag niet, door een gebrekkigen bouw, den toestand van geburen, die later bouwen, te verzwaren, zoodat deze tot bijzondere buitengewone en kostelijke voorzorgsmaatregelen zouden verplicht worden. (Zie Delvaux, id. p. 284). De muurgevel, die als gemeenschappelijk wordt gebouwd, moet niet alleen het 1e huis onderschragen, maar insgelijks den last kunnen dragen van een later op te richten normaal gebouw. De bijkomende werken van muurherstelling of consolidatie zullen later gebeurlijk ten laste vallen van den eersten bouwer.

Delvaux gaat zelfs verder. Al de bouwmeesters weten trouwens maar al te goed, bij onderzinking, welke onaangename verrassingen het oprichten van gebouwen kan medebrengen, wanneer de natuurlijke gesteldheid van den grond niet of op onvoldoende wijze onderzocht en de uitvoering van doelmatige, bijkomende werken verwaarloosd werd, ofschoon de aard van den grond het vereischte. Door het bouwen op onvasten of moerassigen grond, zonder bijzondere fundamente, kunnen er later, in het gebouw, scheuren ontstaan, zoodra naburige huizen opgericht worden.

Een arrest van Brussel (5) legt in zulke gevallen de volle verantwoordelijkheid op den eersten bouwer : men mag immers de naburige eigenaars niet verplichten speciale werken te doen uitvoeren, om schade aan nevenstaande gebrekkige bouwingen te voorkomen. De schuldige daad of het verzuim van den eersten bouwer is alleen de oorzaak geweest der schade ; hij zal dus alleen de gevolgen ervan dragen. Dezelfde uitspraak is toepasselijk op het geval waarin de scheuren en andere beschadigingen, die zich reeds vertoonden, vóór het oprichten van het naburig gebouw, hierdoor nog verergeren. Eene andere beslissing stelt als regel vast, dat de eigenaar, die op onvasten grond bouwt, en voor den aanvang der werken weet dat de muur op onvoldoende diepte gebouwd is, zich moet verwachten aan grondinzakkingen en bewegingen in zijn gebouw, ten gevolge van den last van later-opgerichte huizen. Hij alleen blijft verantwoordelijk voor zijn gebrek aan voorzorg, ten ware hij bewijzen kon, dat de gebuur op abnormale wijze gebouwd heeft, zonder inachtneming van de regelen der bouwkunst, of buiten de perken van zijn eigendomsrecht. (6)

Er is voor den tweeden bouwer ook onver-

antwoordelijkheid wanneer, ten gevolge van uitgravingen, een naburig gebouw neerstort of beschadigd wordt, omdat de fundeeringen op onstevige lagen of moerassigen grond gebouwd waren. Hij die eerst bouwt op een moerassigen grond, moet de gepaste voorzorgsmaatregelen nemen, om zich te vrijwaren tegen het uitzetten of samendringen van den grond door het oprichten van naburige eigendommen (men weet dat door de zwaarte, een moerassige of onvaste grond samendringt en inzakt). Neemt hij niet de minste voorzorgsmaatregelen, dan moet hij, wanneer later geburen van hun recht gebruik makende, nieuwe gebouwen oprichten, alle ondergane schade op zich nemen, omdat hij de uitvoering van de noodzakelijke versterkingswerken verzuimd heeft. (7)

5) In steden en voorgeborchten, waar de afsluiting bij middel van scheidsmuren verplicht is, moet hij, die eerst bouwt, den muur in zulkdanige voorwaarden oprichten dat de toekomstige gebuur dezen muur zonder gevaar kunne gebruiken. Nochtans moet hij de oprichting niet voorzien van abnormale gebouwen of van grooter en belangrijker huizen dan het zijne. De gebuur die later een grooter huis wil oprichten, moet desgevallend zorgen voor diepere fundamente, en ook alle maatregelen nemen om het huis van den eersten bouwer geen schade te berokkenen. (8)

6) Men weet dat ieder mede-eigenaar van een muur, het recht heeft den gemeenen muur op zijne kosten te verhoogen (art. 658 B.W.). Nochtans vooraleer de verhoogingswerken aan te vangen, is hij verplicht te onderzoeken of de gemeene muur sterk genoeg is voor de bestaande gebouwen, en voor hunne oorspronkelijke bestemming, op straf van gebeurlijk schadevergoeding te moeten betalen (9). Desgevallend zal hij zelfs de oorspronkelijke fundamente moeten versterken. Verzuimt hij deze noodzakelijke werken uit te voeren en wordt er aan het naburig huis schade toegebracht, dan is hij voor de gevolgen van zijn verzuim verantwoordelijk. De gebuur die eerst gebouwd heeft, hoefde niet te voorzien dat de aanpalende eigenaar later zijn gebouw nog hooger zou optrekken, doch enkel was gerechtigd te veronderstellen dat het een normale bouw, niet belangrijker dan de zijne, zou zijn. (10)

7) De eigenaar die aan een gemeenen muur belangrijke werken wil uitvoeren, handelt op eigen risico, indien hij verzuimt alle voorzorgs-

maatregelen, onder andere, het schragen van den muur voor de veiligheid van het nevenstaand gebouw te nemen. Want, wordt dit gebouw beschadigd, dan bezit de gebuur, onder meer het recht om de actie tot schadevergoeding, gesteund op art. 1382, 1383 B.W. in te stellen. (11)

In vele gevallen, zal de rechter moeten oordeelen of ja dan neen, de gepleegde aanmatigingen de normale lasten der gebuurschap overschrijden. Soms is deze beoordeeling uiterst delicaat.

8) Een eigenaar heeft het recht opdelvingen te doen in zijn grondgebied, en mag dus onderstaande of naburige waterlagen uitputten, indien dit volstrekt niet kan vermeden worden; doch, zoo deze uitgravingen de instorting van een naburig gebouw veroorzaken dan is hij verantwoordelijk voor deze schennis van eigendomsrecht, die immers de normale lasten der gebuurschap overschrijdt; en had hij het uitputten der naburige waterlagen kunnen beletten, heeft hij zich ook aan een misbruik van eigendomsrecht plichtig gemaakt, wegens verzuim der gepaste maatregelen. (12)

Volgens de toerekenbaarheid der schuld, zal de actie tot schadevergoeding hetzij tegen den eigenaar alleen, hetzij tezelfdertijd tegen aannemer en (of) bouwmeester gericht worden.

De eigenaar, die door bevelen of raadgevingen in de uitvoering der werken tusschenkomt, kan hierdoor zijn verantwoordelijkheid doen ontstaan. Doch, aannemer en bouwmeester zullen dan, in de meeste gevallen, met hem verantwoordelijk gesteld worden, om reden dat zij als vaklieden, de noodige kennis moeten bezitten en geen gehoor hoeven te geven aan raadgevingen of bevelen van onkundigen, al weze het van den eigenaar zelf.

Tot het ontdekken der verantwoordelijkheid kan het onderzoek van de schuld soms uiterst delicaat wezen en daarom hangt zulks meestal van de feitelijke omstandigheden af.

De eigenaar zal, in zekere gevallen, van alle verantwoordelijkheid volkomen ontslagen worden, namelijk bij gemis aan persoonlijke schuld. Zoo werd gevonnist dat de eisch van den benadeelden gebuur tegen den eigenaar, onontvankelijk moet verklaard worden, wanneer hij niet de minste toerekenbare schuld *tegen hem persoonlijk* inbrengt, doch alleen foutieve handelingen bij aannemer of bouwmeester inroept (die derhalve zijn aangestelden niet zijn). (13)

De eigenaar kan, *in principie*, niet aansprakelijk gesteld worden voor de persoonlijke schuld van aannemer en bouwmeester. Wanneer hij dus zelf in de uitvoering der werken niet tusschenkomt, en geen persoonlijke schuld of rechtsmisbruik begaat, moet hij aan alle verantwoordelijkheid ontsnappen. Aldus werd gevonnist over het geval van een gemeenen muur door aannemer en bouwmeester opgetrokken, zonder dat zij de noodige voorzorgsmaatregelen genomen hadden, om naburige huizen niet te beschadigen. (14)

Regel is dus dat er een persoonlijke schuld of rechtsmisbruik aan den eigenaar moet kunnen aangerekend worden, opdat hij verantwoordelijk weze, hetzij alleen, hetzij met aannemer en (of) bouwmeester, indien deze insgelijks een persoonlijke schuld begaan hebben, maar dan in de mate van hun respectievelijke schuld. Dienvolgens, indien de bouwheer *al* de werkzaamheden aan een aannemer en bouwkundige toevertrouwt, en zich *volkomen* van alle uitvoering en leiding onthoudt, is hij zelf niet aansprakelijk, bij gebrek aan persoonlijke schuld.

Er werd nochtans gevonnist dat, al is hij in de uitvoering der werken niet tusschengekomen, de eigenaar een persoonlijke schuld begaan heeft, wat zijn verantwoordelijkheid doet ontstaan, wanneer hij een gebouw *te goedkoop* heeft laten oprichten en de werken aan een onvermogen aannemer heeft toevertrouwd. (15)

Deskundig onderzoek.

Vooraleer tot belangrijke of gevaarlijke werken te doen overgaan, is een tegensprekelijk plaatsonderzoek dikwijls aanbevelingswaardig. Aldus, wanneer men wil bouwen tegen een gemeenen muur, die, naar alle waarschijnlijkheid, alle waarborgen van sterkte niet oplevert, is het gewenscht de nuttige voorzorgen te nemen: door deskundigen een proces-verbaal van bevinding te doen opmaken en ook door deskundigen te doen vaststellen, welke voorzorgen dienen genomen te worden, om alle beschadiging te vermijden. Om nuttig en doeltreffend te zijn, moeten deze vaststellingen bij *tegenspraak* geschieden. Een eenzijdig of buitengerechtelijk onderzoek ware half werk.

Telkens er risico bestaat voor beschadiging van naburige eigendommen, door de uitvoering van het een of ander werk (zelfs buiten eenige schuld) zal er tot een gerechtelijk onderzoek overgegaan worden.

Men kan zich afvragen of de eisch strekken- de tot dezen voorloopigen maatregel van deskundig onderzoek, wel ontvankelijk is, vóór alle beklag vanwege den gebuur. Men begrijpt de noodzakelijkheid om, vóór den aanvang der werken een onderzoek ter plaatse uit te lokken, telkenmale dat de werken van aard zijn stor- ringen bij den gebuur te verwekken, of verbor- gen gebreken te doen ontdekken of te verer- geren. Geburen zullen soms in dit tegenspreke- lijk onderzoek niet toestemmen, juist omdat zij den gebrekkigen staat van hun gebouw willen verduiken.

Met de meeste schrijvers en sommige recht- spraak, moet men aannemen dat de eisch tot deskundig onderzoek en vaststellingen, dient ingewilligd te worden, telkens er risico bestaat voor beschadiging of storingen, risico dat af te leiden is uit reeds gepleegde daden of uitwen- dige teekenen. (16)

« Il en serait ainsi dans le cas où les bâti- ments préexistants présenteraient extérieurement des indices de désagrégation ou si les recherches tendantes à vérifier l'état du mur mitoyen, révélaient une situation de nature à faire présumer que l'immeuble voisin n'est pas bien établi. Il pourrait encore y avoir lieu à expertise si les travaux projetés étaient dan- gereux et rendaient nécessaires des investiga- tions en vue des mesures de précaution que l'état du bâtiment voisin pourrait comporter. En pareil cas, l'action est justifiée par un inté- rêt né et actuel, puisque le péril est réel et imminent... »

De eisch tot een deskundig onderzoek ten voorloopigen titel (plaatsbezichtiging) zou zelfs in kortgeding voor den Voorzitter der Burgerlijke rechtbank kunnen ingesteld wor- den in geval van dringendheid.

Delvaux stipt zelfs bevelschriften aan, van den rechter in kortgedingen, waarin aan den deskundige de taak wordt opgedragen, de doel- treffende middelen te bepalen, om ongevallen te vermijden, de rechten van geburen te vrij- waren of de schade te beperken. Zelfs, zou hij, bij dringendheid, de tijdelijke schorsing der werken mogen bevelen, wanneer deze gevaar opleveren voor naburige eigendommen. (17)

André RODENBACH,
lic. pleitb., Gent.

- (1) Principes, t. 6, n° 136 et suiv., t. 20 n° 415 et suiv.
- (2) Delvaux, Drts et obl. des entrepr. p. 278
- (3) of : gelijke rechten.
- (4) Zie Brussel, 14-4-1905, P.P. 1906, n° 440.
- (5) Bruxelles, 4-6-1856, Pas. 1856 II. 378; Bruxelles, 15-11-1862, Pas. 1863 II. 356.
- (6) Bruxelles, 9-1-1879, Belg. Jud. 1879, col. 1395 en de talrijke uitspraken vermeld door Delvaux, ibid. p. 285, n° 436.
- (7) Bormans, n° 1665, P. B. V°, Entrepr. d'ouvr. n° 203 ; zie ook Bruxelles, 7-3-1894, Pas. 1895 II.26 en vonnissen aangehaald door Delvaux id. p. 285.
- (8) Trib. civ. Bruxelles 21-2-1900 aangehaald door Del- vaux p. 281.
- (9) Zie « Welk is mijn recht? » over erfdienstbaarheden bl. 88 n° 43, 1^e editie.
- (10) Bruxelles 17-6-1896, Pas. 1897 II.22 ; Bruxelles 28-11-1904, Pas. 1905 II.337.
- (11) Bruxelles, 29-5-1907 P.P. 1907 n° 744.
- (12) Bruxelles appel 18-7-1913 P.P. 1914 622.
- (13) Bruxelles appel 10-10-1913 B. Jud. 1914 14655.
- (14) Bruxelles appel 24-5-1921.
- (15) Appel Gand 9-4-1925 B. J. 1925 - 531.
- (16) Zie in dien zin A. DELVAUX, Dr. et obl. des entre- pren. de trav.
- (17) Réf. Bruxelles 6-3-1903, Bull. Jur. Immob. 1903-1904, p. 217; Réf. Bruxelles 2-6-1905, Pas. 1905 III.271 ; Cass. Franc. 17-3-1903, Pas. 1904 IV, 32, Rec. Bâtim. 1904-77; A. Delsaux Dr. et oblig. des entrepren. 1918, p. 140, 141, 142.

RECHTSPRAAK

183

HOF VAN VERBREKING

2e kamer. — 11 Maart 1940.

Voorzitter : M. Rolin.

Verslaggever : M. Wouters.

O.M. : M. R. Hayoit de Termicourt.

TAALGEBRUIK IN GERECHTSZAKEN. — RECHTS- PLEGING IN VERBREKING. — « VOORZIENING OP VOORZIENING IS NIET GELDIG ».

Wanneer een voorziening in verbreking door het Hof werd verworpen wegens niet in achtneming der bepalingen van de wet op het taalgebruik in gerechts- zaken, staat het den aanlegger in verbreking niet vrij een nieuwe voorziening in te dienen.

« Voorziening op voorziening » is niet geldig. Deze regel geldt ook wanneer een nieuw verzoekschrift

wordt neergelegd binnen den wettigen termijn voor de voorziening in verbreking, doch te rekenen vanaf het eerste verzoekschrift.

De eerste voorziening heeft inderdaad den op straf van verval opgelegden termijn niet gestuit en door het nietigverklaren van de eerste voorziening heeft het Hof definitief beslist.

Deze stelling is geenszins in strijd met art. 40 al. 1 der wet van 15 Juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken.

Stad Antwerpen t/ Brouwerij De Populieren, e.a.

Het Hof,

Gehoord Raadsheer Wouters in zijn verslag en op de conclusies van den heer Raoul Hayoit de Termicourt, Advocaat Generaal;

Gelet op de bestreden arresten, door het Hof van Beroep te Brussel gewezen op 15 Juni 1938 (vijf

arresten) en op 5 Juli 1938 (drie arresten);

Overwegende dat de voorzieningen tegen die arresten samenhangend zijn;

Omtrent de ontvankelijkheid van de voorzieningen :

Overwegende dat voorzieningen reeds tegen die in het Nederlandsch gevelde arresten gericht werden, — en verworpen door arrest van het Hof van Verbreking dd. 14 November 1939, omdat aanlegster verzuimd had een Nederlandsche vertaling te voegen bij de verzoekschriften, regelmatig in het Fransch door den advocaat van aanlegster opge-

Overwegende dat de aanlegster zich niet beperkt te beweren dat het haar vrij stond, na hare missing te hebben opgemerkt, spontaan, binnen een tijdperk van een maand, te rekenen vanaf hare eerste voorziening een nieuw verzoekschrift neder te leggen, zich deze maal gedragende naar al de wettelijke voorschriften nopens den vorm der verhalen tot verbreking in zake rechtstreeksche gemeentetaksen;

Overwegende dat zij, zich steunende op art. 40, al. 3 van de wet van 15 Juli 1935, op 11 en 13 December 1939 nieuwe verzoekschriften tegen dezelfde arresten heeft ingediend, bewerende dat zij het recht had behouden zich te voorzien, daar de nietig verklaarde voorzieningen den op straf van verval opgelegden termijn (art. 9 Wet van 22 Juni 1877) gestuit hadden, en eenen nieuwen termijn van denzelfden duur, te rekenen van de verwerping af, hebben doen lopen;

Overwegende dat het Hof van Verbreking, door de eerste voorzieningen van ambtshalve nietig te verklaren, zich naar het bij artikel 40 al. 1 der wet van 15 Juni 1935 gebiedend voorschrift gedragen heeft;

Overwegende dat, volgens een hoofdordelijke regel die de rechtspleging in verbreking beheerscht — regel gesteld door art. 391, titel IV, en 5 Titel IX, eerste deel, der verordening van 28 Juni 1738, welke door artikels 60 van het Besluit van den Prins Souverein, van 15 Maart 1815, en 58 der wet van 4 Oogst 1832, in stand is gehouden — wanneer een verzoek tot verbreking werd verworpen, de partij welke het indiende zich tegen hetzelfde arrest of vonnis niet meer kan voorzien; dat deze regel van publieke orde, vervat in de spreuk «voorziening op voorziening is niet geldig», gebiedend is, en zich tot alle materie uitstrekt, hetzij de voorziening verworpen werd om redenen afgeleid uit den grond der zaak, hetzij een verval werd uitgesproken of een grond van niet-ontvankelijkheid werd aangenomen;

Overwegende dat die grondregel, voorgeschreven uit zorg voor het openbaar belang, en namelijk, met het doel om te vermijden dat het gezag van hetgeen in laatsten aanleg werd gewezen, gedurig, door achtereenvolgende voorzieningen, zou kunnen bestreden worden, dient toegepast te worden zonder onderscheid van den aard der betwiste particuliere belangen; dat, ten gevolge van het arrest van verwerping, d.d. 14 November 1939, de bestreden beslissing in kracht van gewijsde is gegaan;

Overwegende dat niet mag aangenomen worden

dat, wanneer geen enkel wettekst het uitdrukkelijk toelaat, de bepalingen van art. 40, al. 3 der wet van 15 Juni 1935, die volgens de voorbereidende werken, dienen tot het vrijwaren van dergelijke belangen, voor gevolg zouden kunnen hebben de wezenlijke regels der inrichting van het Hof van Verbreking om te werpen, en den aard en het uitwerksel van zijn werking in de rechtsbediening te wijzigen;

Dat, bij gebrek aan een stelligen tekst in dien zin, de algemeene wet op het gebruik der talen in gerechtszaken niet kan vermoed worden de bijzondere regeling der rechtspleging in verbreking te hebben afgeschaft;

Overwegende dat het hierboven aangehaald grondbeginsel door geen enkele wet in fiskale zaken verworpen is; dat, in 't bijzonder, uit art. 40, al. 3 der wet van 15 Juni 1935, niet zou kunnen worden afgeleid dat een nieuw termijn van een maand zou beginnen te loopen vanaf den datum der beslissing die de eerste voorziening verwierp;

Dat, inderdaad, in zulk stelsel, de onregelmatige voorziening niet voor gevolg zou hebben den termijn van een maand, voorzien door de wet van 22 Juni 1877, te «stuiten», maar wel den loop ervan te beletten tot aan het arrest van verwerping;

Dat het zelfs den aanlegger in verbreking, die de bepaling der wet van 15 Juni 1935 niet in acht neemt, zou vrij staan een reeks missingen te begaan en er baat bij te vinden; dat, indien het hem toegelaten was deze missingen achtereenvolgens te herstellen, hij bij machte zou zijn, ten nadeele der verwerende partij naar goeddunken het oogenblik te verschuiven waarop de bestreden beslissing het gezag van gewijsde zou verkrijgen;

Dat men, zonder de grenzen van de interpretatie der teksten te buiten te gaan, den wetgever den door hem niet uitgedrukten wil kan 'toekennen, zulke hervorming van de regels der rechtspleging te hebben gehuldigd; dat, ten andere, geen enkel in voege zijnde tekst de toepassing van die hervorming tot de fiskale zaken zou beperken; dat aan de niet-inachtneming van wege om het even welke aanlegger in verbreking, der bepalingen van de wet op het gebruik der talen in gerechtszaken, het zonderling gevolg zou verbonden zijn dat, ten zijnen voordeele, een nieuw termijn om zich te voorzien zou open staan, nadat het Hof de voorgaande voorziening zou verworpen hebben;

Overwegende dat de voorzieningen aldus onontvankelijk zijn;

Om die redenen :

Voegt de voorzieningen samen, verwerpt ze;
Veroordeelt aanlegster tot de kosten.

Vlaamsche Juristen

Abonneert U op het

**RECHTSKUNDIG
WEEKBLAD !!!**

184

HOF VAN VERBREKING

2e kamer. — 11 Maart 1940.

Voorzitter : M. Rolin.

Verslaggever : M. Limbourg.

O.M. : M. R. Hayoit de Termicourt.

MILITAIR STRAFRECHT. — DESERTIE. — GEWETENSBEZWAREN.

De wetten op de militie maken geen onderscheid tusschen militairen die om redenen van gewetensbezwaren en deze die om redenen van anderen aard zich aan hun militaire verplichtingen onttrekken.

Zaak Spiessens.

Gehoord Raadsheer Limbourg in zijn verslag en op de conclusies van den Heer Raoul Hayoit de Termicourt, Advocaat Generaal ;

Gelet op het bestreden arrest op 6 Februari 1940 gewezen door het Krijgshof ;

Over het eerste middel gesteund daarop « dat » aanlegger ten onrechte als deserteur is beschouwd » en veroordeeld, daar hij alleen weigeraar is van » ieder militairen dienst om ernstige en gegronde » gewetensbezwaren. »

Overwegende dat artikelen 82 der op 15 Februari 1937 samengeschatelde wetten op de militie, de werving en de dienstverplichtingen, en 45 van het militair strafwetboek geen onderscheid maken tusschen de militairen die om gewetensbezwaar den dienst weigeren en dezen die om een reden van een anderen aard zich aan de militaire dienstverplichtingen onttrekken ;

Dat bovendien artikel 1 der vermelde samengeschatelde wetten het hoofdbeginsel huldigt dat « ieder Belgisch burger den militairen dienst is » verschuldigd » en dat « buiten het geval van li » chamelijke ongeschiktheid, geen vrijstelling van » den militairen dienst kan verleend worden. »

Overwegende derhalve dat het middel rechtelijk grondslog mist ;

Over het tweede middel gegrond daarop dat militairen onbevoegd waren om den aanlegger te vonnissen, daar « zij de belanghebbende partijen » zijn » ;

Overwegende dat, naar luid van artikelen 1 en 21 der wet van 15 Juni 1899 en 82 der samengestelde wetten op de militie, de werving en de dienstverplichtingen, de militaire rechtsmachten bevoegd zijn om de deserteurs te vonnissen ;

Dat het middel in rechte niet opgaat ;

Over het derde middel, afgeleid daaruit dat het arrest ten onrechte het door den aanlegger aangevoerd gewetensbezwaar « als niet ernstig heeft » beschouwd omdat aanlegger ieder militairen » dienst, ook dien van brancardier weigert » ;

Overwegende dat uit het aan het eerste middel gegeven antwoord volgt dat de bestreden reden van het arrest overbodig is ;

Dat derhalve de eisch tot verbreking, voor zover hij op het derde middel gegrond is, niet ontvankelijk is ;

En overwegende dat de bestreden beslissing werd gevelld op een rechtspleging waarin de substantieele of op straf van nietigheid voorgeschreven rechtsvormen werden nageleefd en dat de uitgesproken veroordeelingen overeenkomstig de wet zijn ;

Om die redenen,

Verwerpt de voorziening,

Veroordeelt den aanlegger tot de kosten.

185

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

10e Kamer. — 26 Januari 1939.

Voorzitter : M. Convent.

Raadsheeren : MM. Pouppez de Kettenis de Hollaeken en Mommaerts

Advokaat-Generaal : M. Van Durme.

Pl. : Mrs A. V. d. Bossche, Bruneel, Foulon en Van der Donckt.

DADING. — DWALING. — BEWIJS.

Een dading is niet bestaande indien er een dwaling is nopens de zelfstandigheid der zaak zelf. (In ipso rei). Deze dwaling kan blijken uit het feit dat het slachtoffer zich op het oogenblik der dading niet bewust was van de ernstige gevolgen van het ongeval.

O. M., Haesen en Gyssels t/ Orickx.

Gehoord het Openbaar Ministerie in zijnen eisch ; heer Pouppez de Kettenis de Hollaeken ;

Gehoord de burgerlijke partijen in hunne middelen ontwikkeld door Mrs Van den Bossche en Bruneel, advocaten der balie van Antwerpen, respectievelijk voor de eerste en de tweede dezer partijen ;

Gehoord het verslag gedaan door de Heer Raads-

Gehoord de betichte in zijne middelen van verdediging ontwikkeld door Mrs Van der Donckt en Foulon, advocaten ;

Gezien de besluiten door betichte en burgerlijke partij Gyssels genomen ;

Aangezien de feiten ten laste van betichte gelegd, bewezen zijn gebleven voor het Hof, maar dat hem eene te geringe toepassing der strafwet gedaan is geweest ;

Op burgerlijk gebied :

A. Voor wat de burgerlijke partij Haesen betreft :

Aangezien het blijkt uit het onderzoek in zake dat ten onrechte de eerste rechter $\frac{1}{4}$ der verantwoordelijkheid van het gebeurde ten laste van de burgerlijke partij Haesen gelegd heeft ; dat betichte de geheele verantwoordelijkheid van de gevolgen van het ongeval moet dragen ;

Aangezien dienvolgens, de hem toegekende som moet gebracht worden op 5.887,50 fr. met de vergeldende intresten sedert 27 Februari 1938, dag van het ongeval ;

B. Voor wat de burgerlijke partij Gyssels betreft :

Aangezien deze partij alvorens zich ter zitting der rechtbank aan te stellen, tegen betichte, eene dading had aangegaan met de verzekeringsmaatschappij van betichte ; dading door dewelke zij zich vergenoegde met de betaling van een som van

2.100 fr. welke zij ontvangen heeft zonder eenig voorbehoud en voor alle schade « zijnde of moerende wezen de verleden, tegenwoordige en toekomstige gevolgen van het ongeval »;

Aangezien de betichte de ontvankelijkheid der aanstelling betwist om reden de burgerlijke partij door de dading aan alle verdere aansprakelijkheid verzaakt heeft;

Aangezien de verzekeringsmaatschappij niet ter zake is en dat de dading dus niet uitsluit dat de burgerlijke partij zou gegrond zijn aan betichte zelve schadevergoeding te vragen voor de gevolgen van het ongeval, of de uitgestrektheid of draagwijdte der dading te betwisten;

Aangezien de aanstelling dus ontvankelijk is;

Aangezien de overeenkomst gesloten tusschen de burgerlijke partij Gyssels en de verzekeringsmaatschappij een dading daarstelt over de vergoeding der schade die de burgerlijke partij zouden onderstaan ten gevolge van een letsel aan de oogen welke het zicht min of meer kon beperken; maar dat zulke dading niet bestaande zou zijn indien de toestemmingen der partijen zouden berusten op eene dwaling in de zelfstandigheid der zaak (In ipso rei);

Aangezien zulks ontegensprekelijk het geval zou zijn moest het te vermoeden of te vreezen zijn dat de burgerlijke partij het zicht-orgaan te verliezen staat door wegneming of schier volkomene verblindening van een der oogen;

Dat de vraag strekkende tot een deskundig onderzoek desaangaande gerechtvaardigd is;

Om deze beweegredenen :

Het Hof,

Beslissende op tegenspraak;

Gezien art. 24 der wet van 15 Juni 1935;

Gezien de wetbepalingen in het bestreden vonnis aangehaald; alsmede art. 211-215 van het strafvorderingswetboek aangeduid ter zitting door den heer Voorzitter;

Alle verdere besluiten van de hand wijzende ;

Op strafgebied :

Bevestigt het bestreden vonnis behalve voor wat de straf betreft;

Wijzigende desaangaande en uitspraak doende met eenparigheid van stemmen;

Veroordeeld betichte tot eene boete van 200 fr. gebracht op 1400 fr. toepassing der wet van 27 December 1928;

Zegt dat de geldboete bij gebrek aan betaling binnen den wettelijken tijd, zal mogen vervangen worden door twee maanden hulpgevang;

Verwijst beklaagde in de beroepskosten beloopende 37,01 fr.; zegt dat de lijfswang uitgesproken door den eersten rechter zijn uitwerksel zal hebben op de inning der beroepskosten;

Op burgerlijk gebied :

A. Wat de burgerlijke partij Haesen betreft :

Zegt voor recht dat betichte de geheele verantwoordelijkheid van het ongeval moet dragen;

Doet het eerste vonnis te niet voor zooveel het $\frac{1}{4}$ der verantwoordelijkheid ten laste van de burgerlijke partij gelegd heeft;

Wijzigende: Veroordeelt beklaagde tot betalen aan de burgerlijke partij Haesen de som van 5.878,50 fr.

met de vergeldende intresten sedert 27 Februari 1938 en de kosten;

B. Wat de burgerlijke partij Gyssels betreft :

Bevestigt het bestreden vonnis behalve voor wat de aanstelling van een deskundige betreft en zijne zending;

Wijzigende desaangaande en de zaak tot zich trekkend;

Zegt dat de burgerlijke partij Gyssels door 3 deskundigen zal onderzocht worden, welke na den eed afgelegd te hebben, in een beredeneerd verslag hunne meening zullen doen kennen op de volgende punten :

1. Welke zijn de ziekten van de welke de burgerlijke partij aangetast is, namelijk aan de oogen, deze omschrijven;

2. Zijn deze het gevolg van het ongeval, van hetwelk de burgerlijke partij het slachtoffer is geweest op 27 Februari 1938?

3. Zal de burgerlijke partij ten gevolge van het ongeval het zicht-orgaan verliezen of is het te vermoeden of te vreezen dat zij eene schier volkomene verblindheid zal ondergaan?

Stelt als deskundige aan de heeren dokters :

1. Brandès, wonende te Antwerpen, 25, Van Breestraat;

2. Hambressin L., wonende te Brussel, 13, Midaglijnstraat;

3. Coppez, wonende te Brussel, 21, Avenue des Arts;

Stelt de zitting van 16 Februari 1938 vast voor de eedaflegging der deskundigen;

Kosten voorbehouden;

NOTA. — Zie : J. Cordier, La révision après jugement ou transaction des indemnités pour dommages, blz. 129 en volg.

186

CORRECTIONEELE RECHTBANK TE ANTWERPEN

30 November 1938.

Voorzitter : H. Angenot.

Rechters : H.H. Verstraete en Desolre.

Openbaar Ministerie : H. Liard.

Pleiters : Mrs. A. Van den Bossche, Bruneel, Gryspéerdts en Van Nieuwerburgh.

DADING VAN ONGEVAL. — DRAAGWIJDTE.

De Correctioneele Rechtbank is bevoegd om te oordeelen over de waarde eener dading getroffen nopens de gevolgen van een ongeval, daar dit een incident is bij de aanstelling eener burgerlijke partij; de Rechtbank bevoegd zijnde om te kennen over den hoofdeisch is ook bevoegd te kennen over al de incidenten welke zich ter gelegenheid van zulke aanstelling voordoen.

De rechtsleer en rechtspraak nemen aan dat een vergoedingskwijtschrift voor alle hoegenaamde schade, tegenwoordige en toekomstige, beperkt is tot de gevolgen waarvan partijen zich rekenschap konden geven op het oogenblik waarop het geteekend werd, terwijl voor de onvoorzienbare gevolgen, het slachtoffer zijn recht tegen den dader van het ongeval immer behoudt. Men kan niet verzaken aan een recht dat men niet kent en dat nog niet bepaald is.

O. M. Haesen-Gyssels t/ Arickx

Beticht van te Borsbeek, kanton Kontich, in den nacht van 26 op 27 Februari 1938 :

Bij gebrek aan vooruitzicht of voorzorg doch zonder het inzicht om den persoon van een ander aan te randen, onvrijwillig slagen en verwondingen te hebben veroorzaakt aan Haesen Fredericus en Gijssels Honoré;

Gezien de stukken van het onderzoek;

Gehoord de verklaringen van de getuigen;

Gehoord de burgerlijke partijen in hunne besluiten ontwikkeld in het Nederlandsch voor de eerste, door Mr. Ant. Van den Bossche, advocaat, voor de tweede door Mr. Bruneel, advocaat;

Gehoord het Openbaar Ministerie in zijnen eisch;

Gehoord betichte in zijne middelen van verdediging, ontwikkeld in het Nederlandsch bij monde van Mrs Grijpspeerdt P., en Van Nieuwerburg, advocaten;

Aangezien de feiten bewezen zijn, dat echter bij de toepassing der straf in acht dient genomen dat het ongeval plaats greep tengevolge van een samenloop van fouten respectievelijk begaan door betichte en den taxivoerder Haesen;

Dat inderdaad deze laatste volgens art. 58 van de wegcode diende zijn stilstaand voertuig derwijze te plaatsen, dat het zoo weinig mogelijk het verkeer hinderde;

Dat hebbende echter zijn auto op 1,85 meter van den boord der baan geplaatst, om zijn cliënten te laten uitstappen, en hebbende bijgevolg volgens het door den heer deskundige opgemaakt plan, 3,50 meter van den kasseiweg in beslag genomen, hij ontegensprekelijk een fout begaan heeft, welke tot het ongeluk, in een mate welke billijk op een vierde kan geschat worden, bijgedragen heeft;

Aangezien de feiten betichte ten laste gelegd zich vermengen in den zin van art. 65 van het Strafwetboek, als zijnde terzelfder tijd en met één zelfde gemis aan vooruitzicht of voorzorg bedreven;

Gezien de bepalingen van art. 194 van het wetboek van strafv., 1, 3, 7, 44, 45 van het strafwetboek, en de wet van 2 Januari 1924 art. 1382 van het Burgerlijk Wetboek en 3 en 4 der wet van 17 April 1878;

Om deze beweegredenen en bij toepassing van art. 418, 420 (wet van 31 Maart 1936, art. 1) 65, 40, 38 van het Strafwetboek, door den heer Voorzitter aangeduid;

Rechtdoende op tegenspraak;

Verwijst de Rechtbank den betichte voor de feiten vermengd hem ten laste gelegd, tot eene geldboete van 50 frank en tot de kosten van het proces beloopende in het geheel tot de som van 790,62 fr.;

En aangezien de kosten de 300 fr. te boven gaan;

Gezien art. 1, 2, 4 en 5 der wet van 27 Juli 1871, 47 van het Strafwetboek, zegt dat die kosten invorderbaar zullen zijn bij lijfswang, bepaald den duur van dezen op acht dagen;

Zegt dat de geldboete van 50 fr. bij toepassing van art. 37 van de wet van 8 Juni 1926; gewijzigd door art. 1 der wet van 27 December 1928, ver-

meerderd is met 60 deciemmen per frank, derwijze dat die geldboete 350 fr. zal bedragen;

Beveelt dat bij gebrek aan betaling binnen den tijd bepaald bij art. 40 van het Strafwetboek de geldboete van 50 fr. vermeerderd met 60 deciemmen per frank zooals hierboven gezegd zal mogen vervangen worden door eene gevangenzitting van 15 dagen;

En rechtdoende op den eisch der burgerlijke partijen :

1. *Voorwat de besluiten van Gyssels Honory Frans betreft :*

Aangezien betichte de ontvankelijkheid zijner aanstelling betwist, dat hij inderdaad opwerpt dat Gyssels op 4 Juni 1938 een vergoeding-kwijtschrift voor alle hoegenaamde schaden, de toekomstige gevolgen van het ongeval inbegrepen, ondertekend heeft;

Aangezien Gyssels echter doet gelden dat sinds het ondertekenen van dit stuk, zijn linker oog veel kleiner is geworden, dat hij in dit oog, zenuwtrekken heeft, dat er water uitloopt en dat hij nu verplicht is een bril te dragen, en hij veel hoofdpijn heeft; dat hij beweert dat, ingaande op het getuigenschrift van Dr. Van Put, d.d. 28 November 1938, hij gansch onwetend was van den ernstigen aard der opgelopen kwesturen;

Aangezien de correctioneële rechtbank zijnde bevoegd om over een vraag tot schadevergoeding spruitende uit een wanbedrijf kennis te nemen, ook welke zich voordoen ter gelegenheid van de ontvankelijkheid eener burgerlijke partij (Gent, 13 Oct. 1897, P. P. 1989, n° 665);

Aangezien het door de rechtsleer en de rechtspraak aangenomen is, dat een vergoedingskwijtschrift gelijk dit door betichte voorgebracht, beperkt is tot de gevolgen waarvan partijen zich rekenschap konden geven op het oogenblik waarop het geteekend werd, terwijl voor de onvoorzienbare gevolgen, het slachtoffer, zijn actie tegen den dader van het ongeval immer behoudt;

Aangezien in casu, uit de bestanddeelen der zaak blijkt, dat Gyssels nooit het inzicht heeft kunnen hebben aan een recht te verzaken dat hem op dat oogenblik nog volledig onbekend en gansch onbepaald was (P. P. 1903, n° 1416, Brussel, 11 Juni 1903; Corr. Antwerpen, 3 Febr. 1897; Journ. des Trib. 1897, 1925, P. P. 1904 n° 912, Luik, 24 Mei 1904; Gent, 3 Jan. 1893, P. P. 1894, n° 987);

Aangezien dat wanneer een dwaling omtrent het voorwerp (error in corpore) der overeenkomst bestaat de toestemming der partijen uitgesloten is, zoodat er in het geheel geen overeenkomst tot stand komt;

Maar vooraleer te kunnen beslissen of in casu er werkelijk een dwaling omtrent het voorwerp der overeenkomst heeft bestaan, het noodzakelijk is een deskundige aan te stellen ten einde na te gaan of ja dan neen, de verwikkelingen waarvan Gyssels klaagt, hem onbekend en nog gansch onbepaald waren op 4 Juni 1938;

Dat het aan de Rechtbank slechts zal kunnen behooren om op den eisch der B. P. Gyssels uitspraak te doen, na gebeurlijk het vergoedingskwijtschrift nietig verklaard te hebben;

2. Voorwat den eisch der burgerlijke partij Haesen betreft :

Aangezien de schade door Haesen Fr. zich als volgt opstellen :

A. *Stoffelijke schade aan den auto :*
tegensprekelijke vaststelling fr. 250,—
taks 7 % 17,50

267,50

B. *Persoonlijke schade :*

1° Rekening Dr. Van de Put, Borsbeek 75,—
2° Rekening Dr. Vlasselaer 107,—
3° Apotheker 98,—

4° beschadigde regenmantel, ex-aequo et bono 500,—

5° volledig werkverlet gedurende 23 dagen van 27 Febr. tot 23 Maart 1938, volgens getuigenschrift van Dr. Van Vlasselaer, ex-aequo et bono aan 80 fr. per dag (verlies van standgeld en onbruikbaarheid van auto inbegrepen) 1840,—

2887,50

C. *Letsel voor het verleden en de toekomst, blijvend lidteeken op het voorhoofd* 3000,—

fr. 5887,50

Aangezien Haesen Fredericus, zooals reeds hierboven uitgelegd werd, een vierde der verantwoordelijkheid op zich draagt;

Aangezien Haesen tot hiertoe nog geen schadevergoeding ontvangen heeft, en zekere sommen heeft moeten voorschieten;

Om deze redenen :

Alle andere of tegenstrijdige besluiten van de hand wijzende;

Gelet op art. 173 van het Wetboek van Strafrechtspleging (K. B. 24 Maart 1936, art. 3 paragraaf 1);

De Rechtbank;

Rechtdoende op den eisch der B. P. Gyssels;

Benoemt als deskundige in zake den heer Dr. Brandès F. oogmeester, gehuisvest Van Breestraat, n° 25, te Antwerpen, met zending na te geen : 1° of

De familie Verhoeven-Ouderits.

de kwaal waarmede het linkeroog van Gyssels behept is, reeds bestond den 4 Juni 1938, en, of hij er zich rekenschap van kon geven; 2° of zij als het gevolg kan aanzien worden van het ongeval in dato 26-27 Februari 1938 hem overkomen;

In bevestigend geval vast te stellen in één omstandig verslag onder eed bevestigd ter zitting dezer kamer, in hoever zijn oog een werkonbekwaamheid veroorzaakt heeft en hem gebeurlijk zal veroorzaken in de toekomst;

Kosten voorbehouden;

En rechtdoende op den eisch der burgerlijke partij Haesen;

Verwijst betichte om aan Haesen Fr. te betalen, ten titel van schadevergoeding de som van 4416,61 frank zijnde de drie-vierden van het bedrag van 5.887,50 fr., dit met de vergeldende intresten sinds den 27 Februari 1938 dag van het ongeval;

Veroordeelt betichte tot de $\frac{3}{4}$ der kosten gedaan

door elke burgerlijke partij, deze kosten beloopende tot hiertoe op 3 fr. voor elke B. P.;

En aangezien de som van 4416,61 fr. toegekend aan de B. P. Haesen de 300 fr. overtreft;

Gezien art. 1 tot 5 der wet van 29 Juli 1871;

Zegt dat de aan de burgerlijke partij toegekende som invorderbaar zal wezen bij lijfswang, bepaalt den duur ervan op 2 maanden;

Verklaart bovenstaand vonnis uitvoerbaar niet-tengestaande beroep.

187

BURGERLIJKE RECHTBANK TE GENT

Eerste Kamer. — 15 Maart 1939.

Voorzitter : Mr De Ruyck,

Rechters : MM. de Bersaques en Belpaire.

HUWELIJKSGOEDERENRECHT. — ROERENDE VORDERING. — MACHTIGING OM IN RECHTE TE VERSCHIJNEN.

De regel vervat in art. 1421 van het B. W. volgens dewelke de man alleen de gemeenschap beheert, en derhalve alleen de roerende vorderingen uitoefent die ervan afhangen, is van openbare orde.

Behoudens bijzondere lastgeving van haar man kan de vrouw nooit dergelijke roerende vordering uitoefenen in naam van de gemeenschap. De machtiging door den man verleend aan de vrouw, om in rechte te verschijnen, kan niet gelden als lastgeving om een vordering van de gemeenschap uit te oefenen.

De Corte t/ Bohez.

Gehoord partijen in hun middelen en besluiten ;
Overwegende dat de vordering strekt tot betaling aan eischeres van een som van 10.000 frank uit hoofde van voorschotten en onkosten die zij beweert te hebben gedaan in uitvoering van een last haar gegeven door verweerster ;

Dat deze lastgeving niets gemeens heeft met de rechten die aan eischeres zouden toegekend zijn met het oog op het uitoefenen van haar handelsbedrijf ;

Dat de vordering is ingesteld door eischeres optredend in eigen naam en « hiertoe speciaal gemachtigd en bijgestaan door haar echtgenoot » ;

Dat deze echtgenoot dus optreedt, noch in eigen naam noch als hoofd eener huwgemeenschap, doch enkel om eischeres te machtigen ;

Overwegende dat uit geen enkel beschied blijkt onder welk stelsel eischeres gehuwd is ;

Dat, — zoo zij is gehuwd onder een stelsel waarin een gemeenschap bestaat en de gevorderde voorschotten en onkosten aan deze gemeenschap zijn verschuldigd, — de eisch onontvankelijk is daar hij in gemeenschap is gevallen (art. 1401 B.W.) ;

Overwegende dat, in al de stelsels waarin een gemeenschap bestaat, de man alleen deze gemeenschap beheert en derhalve hij alleen de roerende vorderingen uitoefent die ervan afhangen (art. 1421 B.W.) ;

Dat, — behoudens bijzondere lastgeving van haar man, — wat in zake niet uit de akten van de

rechtspleging blijkt, — de gehuwde vrouw nooit dergelijke roerende vorderingen kan uitoefenen in naam van de gemeenschap;

Dat de machtiging, door den man verleend, aan eischeres om in rechte te verschijnen, niet kan gelden als lastgeving om een vordering van de gemeenschap uit te oefenen; (Rép. prat. dr. b., V° Contrat de mariage, nr 379; — Ber. Gent, 2 Juni 1927, Pas. 1927, 2, 170, Rev. Not. 1928, 24; — Ber. Gent, 23 Maart 1895, Pas. 1895, 2, 251; — Verbr. Fr. 15 Maart 1907, D.P. 1909, 337);

Dat de regel geformuleerd door art. 1421 B.W. van openbare orde is; (Rép. prat. dr. b., V° Contrat de mariage, nr 379; — Schicks et Vanisterbeek, Traité formulaire de pratique notariale, d. V, nr 1188, bl. 146; — Rb. Verviers, 23 December 1912, Pas. 1913, 3, 155; — Rb. Brugge, 25 Juli 1910, Pas. 1911, 3, 296; — Rev. not. 1911, 719; — Rb. Bergen, 15 Februari 1900, B.J. 1900, 663; — Rb. Brussel, 15 Januari 1890, Pas. 1890, 3, 165);

Overwegende dat, opdat haar vordering ontvankelijk zou worden verklaard, eischeres dus moet bewijzen dat de schuldvordering waarvan zij de betaling vervolgt haar eigen is;

Om deze redenen:

De Rechtbank, alvorens over de ontvankelijkheid van de vordering te vonnissen, beveelt aan eischeres te bewijzen, door overlegging van een afschrift van haar huwelijkscontract, dat de gevorderde voorschotten en onkosten een eigen schuldvordering uitmaken;

Verwijst de zaak naar de algemeene rol;
Kosten voorbehouden.

188

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE ST NIKLAAS

20 Juni 1939.

Voorzitter: M. Verschuren.

Referendaris: M. L. Thuysbaert.

Pleiter: M. P. De Schryver.

**VERKOOP. — KOOP OP PROEF. — BETEKENIS.
— ONVOORWAARDELIJKE BESTELLING. — GEVOLGEN.**

Een koop op proef wordt aangegaan niet om, na het verstrijken daarvan, den koop te aanvaarden of te weigeren doch om tijdens den proeftijd na te gaan of de waar al dan niet dienstig is tot het doel waartoe zij bestemd is. Na een onvoorwaardelijke bestelling is men derhalve, bij verkoop op proef, niet meer ontvankelijk, behoudens verborgen gebreken, bezwaren aan te voeren omtrent de hoedanigheid der aangekochte voorwerpen.

N. V. Remington t/ Hoste.

Aangezien de eisch strekt tot betaling, voor de redenen in de dagvaarding uiteengezet, van fr. 2.007,05 meer de rechterlijke intresten en de onkosten; bij vonnis uitvoerbaar bij voorraad niet-teenstaande alle verhaal en zonder borg;

Aangezien verweerder de betaling weigert onder voorwendsel dat de machine Remington «Noiseless»

10, welke hem door aanlegster geleverd werd, geen voldoening geeft en, meer bepaaldelijk, hem niet toelaat al de werken uit te voeren die hij gewoon was te verrichten met zijn oude machine Remington;

Aangezien verweerder, echter, niet betwist dat dat de schijfmachine in kwestie hem verkocht werd op proef;

Aangezien deze proeftijd aan verweerder gegeven werd, niet om, na het verstrijken daarvan, de machine naar willekeur te aanvaarden of te weigeren, doch om, tijdens den proeftijd, na te gaan of de machine dienstig was tot het doel waartoe het bestemd was (R. v. K. Gent, 20 Aug. 1921, J. des Trib. 1922, kol. 211);

Dat verweerder, door zijn onvoorwaardelijke bestelling op 21 December 1938, nadat hij 8 dagen lang met bedoelde schrijfmachine al de werkzaamheden had kunnen verrichten waartoe zulkdanig toestel geschikt is, den verkoop definitief heeft afgesloten en niet meer ontvankelijk is omtrent de hoedanigheid van de aangekochte machine bezwaren aan te voeren die, zooals ter zake, niet het karakter hebben van verborgen gebreken;

Aangezien verweerder, ten andere, niet ontkent dat de factuur betreffende de betwiste levering vermeldt dat «de reclamatiën binnen de 8 dagen moeten geschieden»;

dat verweerder deze factuur zonder protest of voorbehoud aanvaard heeft en, derhalve, niet meer gerechtigd is het bindend karakter te miskennen van de daarop voorkomende vermeldingen;

Aangezien verweerder niet bewijst dat hij zijn bezwaren binnen de 8 dagen heeft laten gelden;

Om deze Redenen:

De Rechtbank, na vastgesteld te hebben dat het exploit van rechtsingang alsmede de andere stukken van rechtspleging werden opgemaakt overeenkomstig art. 2 van de wet van 15 Juni 1935, alle verdere of strijdige besluiten verwerpende, veroordeelt verweerder om aan de aanlegster de som van fr. 2.007,05 te betalen vermeerderd met de gerechtelijke intresten;

Verwijst verweerder in de kosten;

Verklaart het vonnis uitvoerbaar bij voorraad niet-teenstaande elke voorziening en zonder borgstelling.

189

VREDEGERECHT TE NEVELE

31 October 1939.

Vrederechter: M. André Serck (plaatsv. Vrederechter).
Pleiters: Mrs Lefevere de Ten Hove en Bockaert.

VERHURING. — VRUCHTGEBRUIK. — BRUIKLEEN.

Het contract waarbij iemand zich tegenover een ander verbindt kosteloos een kamer te zijner beschikking te stellen, bestemd voor zijn persoonlijke huisvesting, heeft geen verhuring, noch een recht van vruchtgebruik tot voorwerp.

Een dergelijk contract maakt een commodaat of contract van bruikleen uit, beheerscht door art. 1875 en volgende van het B. W.

Herman t/ De Bel t/ Van Haverbeke.

Aangezien de zaken ingeschreven sub numeris ... als verknocht dienen samengevoegd;

Aangezien de eisch strekt tot de veroordeeling van de verweerster L. D. B., tot het verlaten van de door haar thans zonder recht noch titel bewoonde kamer; tot de machtiging haar in voorkomend geval te doen uitzetten; tot de betaling van 300 fr. ten titel van schadevergoeding; tot de gerechtelijke intresten en de kosten van het geding;

Aangezien de verweerster L. D. B. den heer H. V. H. in tusschenkomst heeft gedagvaard, ten einde haar te vrijwaren tegen al de veroordeelingen die tegen haar zouden worden uitgesproken, en ten einde haar namelijk een schadevergoeding te betalen van 50 fr. per maand, in geval van veroordeeling tot het verlaten van de door haar thans bezette kamer;

Aangezien blijkt uit een expeditie van de akte verleden op 21 April 1937, vóór Notaris Henry Voet te Deinze, overgeschreven 26 April 1937 en geregistreerd 23 April 1937, deel 312, blad 8, vak 14, een blad geen verzending, ontvangen 1870 frank, geteekend Vanyperzele, dat de eischer H. H. eigenaar is van een huis gelegen te Aalter, wijk Maria Aalter, dat hem verkocht werd door den genaamde H. V. H. als hem toekomende «in vollen eigendom en genot» als zijnde «door den verkooper zelf bewoond» en dus als vrij «van alle pacht of pachtersrechten»;

Aangezien de verweerster L. D. B. opwerpt dat haar schoonzoon H. V. H. haar op 15 Februari 1932 mondeling heeft «verpacht een kamer dienende voor huisverblijf voor gansch haar leven, zonder dat dezelve eenigen pacht er moet voor betalen»;

Aangezien, in strijd met de besluiten door den eischer genomen, niettegenstaande deze bewoordingen er hier geen spraak kan zijn van een pacht- of huurcontract, noch van een recht van vruchtgebruik, daar de verhuring essentieel de betaling onderstelt van een huurprijs en het vruchtgebruik het recht op de vruchten en dus het recht weder te verhuren, hetgeen hier niet het geval is; (1)

Aangezien de verweerster feitelijk in haar voordeel een contract van bruikleen inroept, beheerscht door art. 1875 en volgende van het B. W., waarbij de genaamde V. H. een persoonlijke verbintenis aanging tegenover haar; — (Zie: Planiol, d. II, nr 2052; Baudry-Lacantinerie, Précis, d. II, nr 1068; Kluyskens, Contracten, nr 419);

Aangezien bewust contract een res inter alios acta uitmaakt ten opzichte van den eischer, tegenwoordigen eigenaar van het huis waarvan de in bruikleen gegeven kamer deel uitmaakt; dat dit contract hem derhalve niet tegenstelbaar is;

Aangezien echter, de eischer de aanwezigheid van de verweerster in zijn huis gedurende meer dan twee jaar geduld heeft, en het derhalve past haar een termijn van één maand toe te staan te rekenen van de uitspraak van onderhavig vonnis, vooraleer hem te machtigen om haar uit te zetten;

Aangezien de onmogelijkheid waarin de verweerster in vrijwaring zich bevindt om de door hem tegenover de eiscleres in vrijwaring aangegane verbintenissen na te leven, aan zijn eigen handelwijze

toe te schrijven is; dat hij haar derhalve moet vrijwaren voor de gansche schade die zij, naar aanleiding van die handelwijze, te lijden heeft ten gevolge van de veroordeelingen tegen haar uitgesproken; (art. 1147 B. W.);

Aangezien, bij gebrek aan betwisting vanwege den verweerder in vrijwaring, de schadevergoeding uit hoofde van de noodzakelijkheid waarin de eiscleres in vrijwaring zich bevindt, een andere woonkamer te huren, billijk mag geschat worden op 40 frank per maand, betaalbaar bij voorbaat, den eersten van iedere maand, ter woonplaats van de eiscleres;

Om die redenen :

Wij Vrederechter, voegen samen de zaken ingeschreven sub numeris ... en rechtsprekende door één enkel vonnis; alle verdere en tegenstrijdige besluiten verwerpende;

Rechtdoende op tegenspraak wat betreft den hoofdzakelijken eisch;

Veroordeelen de verweerster L. D. B., tot het verlaten, vrij en ijdcl van alle meubels, met overhandiging der sleutels, van de bovenvermelde kamer, binnen de maand te rekenen van heden; machtigen den eischer haar met behulp van de openbare macht te doen uitzetten, na het verstrijken van dien termijn;

Veroordeelen haar tot het betalen aan den eischer van 300 fr. ten titel van schadevergoeding, te vermeerderen met de gerechtelijke intresten;

Rechtdoende bij verstek, wat betreft den eisch in vrijwaring :

Veroordeelen der verweerder H. V. H. tot het vrijwaren van de verweerster D. B., voor al de hierboven tegen haar uitgesproken veroordeelingen; veroordeelen hem verder tot het betalen aan de verweerster, ten titel van schadevergoeding, van een som ten bedrage van 40 fr. per maand, betaalbaar bij voorbaat, ten hare woonplaats, den eersten van iedere maand, te rekenen van 1 November 1939, tot het einde van haar leven;

Veroordeelen hem tot al de kosten van het geding;

Verklaren onderhavig vonnis uitvoerbaar bij voorraad, niettegenstaande alle verhaal en zonder borgstelling;

(1) Het belang van het onderscheid ligt hierin, dat een contract dat een recht van vruchtgebruik of van bewoning in 't leven roept, een schenking uitmaakt, wanneer het ten kosteloozen titel aangegaan wordt, en derhalve nieuw is, indien het aan de voor een schenking vereischte pleegvormen niet voldoet; hetzelfde dient gezegd voor een huurcontract, terwijl integendeel het commodaat of contract van bruikleen essentieel ten kosteloozen titel is, en dienvolgens aan geen pleegvormen onderworpen.

BIBLIOGRAPHIE

Prof. Mr. H. R. HOETINK. — Arresten over burgerlijk recht. — Voorwoord van Prof. Mr. E. M. Meijers. — Haarlem. — H. D. Tjeenk Willing & Zoon.

Er is thans een vijfde druk verschenen van de in Nederland zeer gekende verzameling « Arresten over burgerlijk recht », uitgegeven door Prof. Mr. Hoetink.

Dergelijk soort verzamelwerk kennen wij niet in ons Belgisch recht en het is dan ook vereischt er de bijzondere aandacht op te vestigen van de Vlaamsche juristen.

De verzamelingen van «gevallen» uit de rechtspraktijk worden voortdurend gebruikt in de Angelsaksische landen en zijn er ten eerste gewaardeerd, zoowel voor de rechtsbedeeling als voor de universitaire studie. In den laatsten tijd is ook in Frankrijk de belangstelling voor dergelijke werken toegenomen en ook in ons land zijn de boeken van Henri Capitant «Les grands arrêts de la jurisprudence civile» en van Georges Jacomet «Les grands arrêts de la jurisprudence criminelle» zeer gekend en worden zij zeer dikwijls gebruikt.

De uitstekende serie Nederlandsche arresten op de verschillende gebieden van het recht, die uitgegeven wordt door de Firma Tjeenk Willink te Haarlem en die bezorgd werd door de beste specialisten, is in Vlaanderen haast volledig onbekend. Zulks is ten eerste te betreuren daar de Nederlandsche rechtspraak voor ons van het grootste belang kan zijn, waar gelijkaardige vraagstukken dikwijls, soms tegelijkertijd, door de Hoogste Hoven van Nederland en België worden onderzocht en beslecht.

Zulks is bijzonder het geval wat betreft het burgerlijk recht, waar in de laatste jaren zoo menigvuldige problemen voorkwamen die in beide landen bijna in dezelfde voorwaarden werden gesteld.

Het is van het hoogste gewicht in deze gevallen de Nederlandsche rechtspraak met de Belgische te vergelijken. Hiertoe geeft de nieuwe uitgave van het boek van Prof. Hoetink ons een uitstekende gelegenheid.

Prof. Meijers, die voor dit boek een inleiding heeft geschreven, heeft er terecht op gewezen welk uiterst groot belang dergelijke verzameling van arresten heeft voor het rechtsonderwijs en zijn besluit dat dit werk in handen van iederen student dient te zijn moet ten volle beaamd worden.

Prof. Hoetink heeft uit de jurisprudentie van den Hoogen Raad der Nederlanden een honderdtal arresten gekozen, die in de volgorde der artikelen van het Burgerlijk Wetboek werden geklasseerd. Meestal wordt de tekst van het arrest voorafgegaan door de conclusie van het openbaar ministerie of door een uittreksel ervan.

Het dient signaleerd te worden dat vooral de rechtspraak van de laatste tijden in aanmerking is gekomen en dat meer dan de helft van de gepubliceerde arresten dagteekenen uit de laatste 20 jaar.

Voor de Vlaamsche juristen is het een genot deze teksten te overlezen, ook wat betreft de taal en het ware zeer te wenschen dat de magistratuur in onze Vlaamsche gewesten terdege dit verzamelwerk van Prof. Hoetink zou ter hand nemen; dit zou er stellig toe bijdragen de taal van onze rechtspraak in belangrijke mate te zien verbeteren.

Het is mijn hoop dat dit boek van Prof. Hoetink, dat in Nederland thans reeds een vijfde druk beleefd, ook in België veel belangstelling zal vinden.

René Victor.

WETGEVING

BESLUIT-WET van 15 Maart 1940 betreffende de verplichte voorraden van eetwaren en allernoodzakelijkste voorwerpen.

LEOPOLD III, Koning der Belgen,

Aan allen, tegenwoordigen en toekomstenden, Heil.

Gelet op de wet d.d. 7 September 1939, waarbij aan den Koning buitengewone machten worden toegekend en inzonderheid op 4°, 5° en 9° van artikel 1 van die wet;

Gelet op de besluit-wet d.d. 27 October 1939, ter aanvulling van de maatregelen voor het verzekeren

van de bevoorrading van het land en voor het voorkomen en beteugelen van de misbruiken in den handel van sommige eet- of koopwaren;

Overwegende dat het ten einde de bevoorrading der bevolking van het Rijk te verzekeren, noodzakelijk en spoedeischend is onmiddellijk beschikbare voorraden, eetwaren en allernoodzakelijkste voorwerpen op te slaan;

Overwegende dat het opslaan en de belangrijkheid van die voorraden zonder verwijl dienen aangepast aan de behoeften van het oogenblik;

Op de voordracht van Onze Ministers, die er over in hun Raad hebben beraadslaagd,

Wij hebben besloten en Wij besluiten :

Artikel 1. — De voortbrengers, invoerders en verdelers van eetwaren of allernoodzakelijkste voorwerpen vastgesteld door den Minister van Economische Zaken, Middenstand en Ravitailleering, zijn er toe gehouden, behoudens door de Minister voorziene uitzonderingen en in de door hem bepaalde voorwaarden een voorraad van die eetwaren of voorwerpen of van de grondstoffen dienstig tot hun fabricatie te bezitten.

Art. 2. — De weigering om de bij toepassing van artikel 1 opgeslagen voorraden te verkoopen valt niet onder toepassing van artikel 4 van hoogerbedoelde besluit-wet d.d. 27 October 1939.

Art. 3. — De bepalingen van hoofdstuk 3 van hoogerbedoelde besluit-wet d.d. 27 October 1939 zijn toepasselijk op het opsporen, vaststellen en beteugelen der inbreuken op artikel 1 van deze besluit-wet en op de besluiten genomen ter uitvoering er van.

Art. 4. — De provinciegouverneurs kunnen, voor geheel de provincie of een gedeelte er van, de in voorgaande artikelen 1 en 2 aangeduide verplichtingen schorsen, wanneer de bevoorrading der bevolking dit noodzakelijk maakt.

Art. 5. — De Minister van Economische Zaken, Middenstand en Ravitailleering is belast met de uitvoering van dit besluit dat in werking treedt den dag waarop het in het Belgisch Staatsblad is bekendgemaakt en ophoudt van kracht te zijn op den bij koninklijk besluit bepaalden dag voor het terug op vredesvoet brengen van het leger.

Gegeven te Brussel, den 15n Maart 1940.

WET van 22 Maart 1940 tot wijziging en aanvulling der wet van 16 Augustus 1887 tot regeling van de uitbetaling van het loon der arbeiders.

LEOPOLD III, Koning der Belgen,

Aan allen, tegenwoordigen en toekomstenden, Heil.

De Kamers hebben aangenomen en Wij bekrachtigen hetgeen volgt :

Artikel 1. — Aan de wet van 16 Augustus 1887, houdende regeling van de uitbetaling van het loon der arbeiders, wordt een artikel 7bis en een artikel 7ter toegevoegd luidende :

« Art. 7bis. In al de bedrijven of ondernemingen van eenigen aard, waar het gebruikelijk is dat de klanten een fooi geven aan het lager personeel of te zijnen behoeve, is het aan de bedrijfshoofden verboden aan de bedienden of arbeiders, onder eenige benaming van kosten of andere, noch voor eenig doel, bij hun indienst-treding, bij hun afdanking of tijdens den duur van de arbeidsovereenkomst, andere storting op te leggen of op de bedragen te hunnen behoeve overhandigd andere afhoudingen te doen dan die bij de wet voorzien.

» Art. 7ter. Een koninklijk besluit kan, per categorie van beroep, voor het land of voor de streek, de wijze bepalen waarop de werkgever de verdeling van de

bij artikel 7bis bedoelde bedragen zal verantwoorden. Dit besluit bepaalt tevens de categorieën der leden van het personeel die moeten deel hebben aan de verdeling, alsook de modaliteiten daarvan.

»Dit koninklijk besluit kan de collectieve overeenkomsten met dat doel gesloten bekrachtigen en wordt afhankelijk gesteld, bij gemis van collectieve overeenkomsten, van de voorafgaande raadpleging der betrokken werkgevers- en arbeidersorganisaties.»

Art. 2. — Artikel 10, lid 1, van bedoelde wet wordt gewijzigd als volgt :

« Het bedrijfshoofd, dat een der bepalingen van de artikelen 1 tot en met 7ter of de ter uitvoering daarvan genomen besluiten overtreedt of laat overtreden door zijn bedienden of lasthebbers, wordt gestraft met een geldboete van 50 tot 2.000 frank. »

Gegeven te Brussel, den 22n Maart 1940.

BALIELEVEN

BALIE VAN ANTWERPEN

Raad der Orde

De Raad der Orde van de Balie van Antwerpen deed aan de advocaten het hieronderstaand rondschrijven geworden :

Wij hebben de eer U te verzoeken de algemeene vergadering der Balie van Antwerpen bij te wonen, welke zal gehouden worden op 25 Mei a.s., te 11 uur, in de zaal A der Rechtbank van Koophandel, Paleis van Justitie.

Op deze algemeene vergadering zal besproken worden het verslag en het voorontwerp dat de Commissie der Steunkas voorgelegd heeft aan den Raad der Orde, die besloten heeft dat eene algemeene vergadering der Balie hierover zal beraadslagen.

U zult hierbij dit verslag en voorontwerp vinden.

Ten einde de gedachtenwisseling en eidelijke beslissing te vergemakkelijken heeft de Raad besloten dat de volgende werkwijze gevolgd zal worden.

De vergadering zal aanvangen met eene algemeene discussie; de confraters die hieraan wenschen deel te nemen worden verzocht den secretaris der Balie vóór 27 April er van te verwittigen en hem schriftelijk kennis te geven van de stelling die zij zullen verdedigen.

Eene bespreking artikel per artikel zal vervolgens plaats hebben. De leden der Balie die amendementen wenschen in te dienen worden verzocht deze schriftelijk in te dienen vóór 27 April bij den Stafhouder of den Secretaris der Orde, derwijze dat de Commissie de gelegenheid hebben deze amendementen te onderzoeken en dat de tekst dezer amendementen met het verslag der Commissie alle leden der Balie tijdig bereike.

Na de bespreking en de voorloopige stemming der artikels zal de Algemeene Vergadering zich uitspreken of het ontwerp eventueel gewijzigd door amendementen, door de Balie aanvaard wordt, ja dan neen.

De gemobiliseerde confraters zullen een volmachtdrager kunnen aanduiden die voor hen deel zal nemen aan de stemming; zij worden verzocht dezen

volmachtdrager aan te duiden aan den Stafhouder of den Secretaris der Orde, ten minste vijf dagen vóór de algemeene vergadering.

Wij durven den wensch uitdrukken dat alle confraters deze voorschriften zullen in acht nemen, ten einde alle tijdverlies of verwarring gedurende de bespreking te vermijden.

Verslag aan den Raad der Orde

De Bestuurscommissie der Steunkas heeft de eer U verslag uit te brengen betreffende de inrichting eener Voorzorgkas aan de Balie van Antwerpen, welke voortaan de naam zal voeren van «Voorzorg en Steunkas».

De Balie van Antwerpen heeft door hare beide Conferenties den wensch uitgedrukt een pensioen te zien toekennen, niet enkel aan de leden der Balie die zich wegens ouderdom uit het beroepsleven terugtrekken, maar ook aan diegenen die wegens ouderdom of ziekte slechts gedeeltelijk hun beroep kunnen uitoefenen.

De Balie heeft ook haren wensch te kennen gegeven aan de confraters die de voorwaarden tot toekenning van een pensioen vereenigen, een *recht* tot pensioen te zien toekennen, derwijze dat de waardigheid der confraters of oud-confraters die een pensioen genieten op geenerlei wijze eenige krenking zou ondergaan.

De Commissie deelt, van een theoretisch standpunt uit, eenparig deze wenschen der Balie.

Doch het grondig onderzoek dat de Commissie gedaan heeft in opeenvolgende vergaderingen heeft haar eenparig tot de overtuiging gebracht dat de bestaande wetgeving en inrichting der Balie het onmogelijk maakt, zoowel om redenen van juridischen dan van technischen en financieelen aard, thans een volledig en definitief statuut op te maken dat aan de in aanmerking komende advocaten of naastbestaanden van eenen advocaat een burgerlijk recht zou verleen tegenover de Orde, tot uitbetaling van een vastgesteld pensioen.

De Commissie was eenparig van meening dat het verkieslijk is eene verbetering aan de bestaande toestanden te bewerkstelligen, weze zij zelfs niet de volmaakte oplossing, dan onverrichter zake naar de perfectie te streven.

De regeling die voorgesteld wordt is dus zuiver empiriek.

De Commissie legt er den nadruk op, dat de uitkeering der bedragen die het ontwerp voorziet aan bejaarde of zieke confraters geenszins dient aanzien te worden als een daad van weldadigheid of onderstand, doch als eene manifestatie van solidariteit in de mate van hetgeen mogelijk is tegenover hen die gedurende lange jaren aan een werkzaam bestaan en aan het beroep van advocaat hunne krachten besteedden.

De Commissie was ook eenparig van gevoelen dat het beroepsleven niet dient nog meer ingewikkeld gemaakt te worden door de verplichting in allerlei omstandigheden zegels te plakken of staten in te vullen, en alle ingeschreven advocaten eener-

zijds, alle stagisten anderzijds op gelijke wijze hunne bijdrage dienen te storten.

De Balie dient vrouwen te stellen in den Raad die de Voorzorg en Steunkas zal beheeren, in het belang der Balie zelve en der betrokken advocaten; de Raad van Beheer zal natuurlijk steeds nauwe feeling houden met den Raad der Orde.

De toekomst moet uitwijzen of de werking der Voorzorg en Steunkas mogelijk is, volgens de voorgestelde regelen. Eene verhooging der bijdrage zal vereischt zijn. Moest het blijken dat de lasten te zwaar zijn voor de Balie, dan moet het vanzelfsprekend voorzien worden dat de toelagen verminderd, geschorst of zelfs opgeheven worden.

Zoo de Raad der Orde er aldus over beslist, stellen wij voor eene Algemeene Vergadering der Balie van Antwerpen bijeen te roepen, die er zal over beslissen of de werking der Voorzorg en Steunkas dadelijk dient ingezet te worden op de grondregelen die wij de eer hebben u voor te stellen en dit ten titel van proefneming.

Voorgestelde statuten

Artikel 1. — Er wordt, in den schoot der Balie van Antwerpen eene Voorzorgkas opgericht op hierna bepaalde gronden. De oprichting dezer Voorzorgkas zal geene inbreuk maken op de werking der reeds bestaande Steunkas in alle gevallen waarin de tusschenkomst der Voorzorgkas niet voorzien wordt.

Art. 2. — De Voorzorg en Steunkas wordt beheerd door eenen raad van beheer, bestaande uit minstens vijf leden, zijnde de Stafhouder en de Secretaris-Penningmeester der Orde, en drie of meer leden of oud leden van den Raad der Orde ingeschreven sinds meer dan 25 jaar op de Tabel der Orde, welke benoemd worden op de eerste zitting die de Raad der Orde zal houden bij het begin van het rechterlijk jaar. Op deze zitting zal ook de jaarlijksche rekening voorgelegd en goedgekeurd worden.

Art. 3. — Het vermogen der Voorzorg en Steunkas zal samengesteld worden door :

1° De activa der thans bestaande steunkas.

2° Alle legaten en giften die aan de Orde zullen gedaan worden, behoudens een andere bestemming.

3° Een gedeelte der jaarlijksche bijdrage, dat jaarlijks zal bepaald worden door den Raad der Orde en voorloopig vastgesteld wordt voor het rechterlijk jaar 1940-1941 :

a) voor de Stagisten op 100,— Fr. ;

b) voor de ingeschreven advocaten op 200,— Fr.

4° De opbrengsten van het vermogen.

Het vermogen der Voorzorg en Steunkas zal door de zorgen van den Raad van Beheer geplaatst worden in Belgische Staatsfondsen of op de Spaar- en Lijfrentkas, behalve de gelden vereischt voor de normale werking der Kas.

Art. 4. — De advocaat die minstens vijf en zestig jaar bereikt heeft, ingeschreven is bij de Balie van Antwerpen en veertig jaar inschrijving aan deze Balie telt, zal in aanmerking komen voor eene jaarlijksche toelage van hoogstens twaalf duizend frank, te beginnen van 1 Januari 1941, aan de voorwaarden bepaald in artikel 9.

Art. 5. — De toelage voorzien in art. 4 zal ook mogen toegekend worden, onder de voorwaarden voorzien in dit artikel, aan de advocaten die hunne weglating van de Tabellen vragen en ingeschreven worden als Eere-Advocaat.

Art. 6. — De Advocaat die den ouderdom van veertig jaar bereikt heeft, ingeschreven is aan de Balie van

Antwerpen en vijftien jaar inschrijving aan deze Balie telt zal, zoo hij door ongeval of ziekte eene volledige beroepsontkwaamheid ondergaat van meer dan zes maanden, in aanmerking komen voor eene toelage.

Deze zal aanvang nemen na het verstrijken van zes maanden volledige beroepsontkwaamheid en berekend worden op voet van hoogstens zes duizend frank per jaar aan de advocaten die ongehuwd of weduwnaar zijn, en van hoogstens twaalf duizend frank voor de gehuwde advocaten.

Elk kind dat den ouderdom van achttien jaar niet bereikt heeft, zal in aanmerking komen voor een jaarlijksche toelage van hoogstens duizend frank.

Art. 7. — In geval van overlijden van een advocaat zullen de naastbestaanden in aanmerking komen voor de tusschenkomst der Voorzorg en Steunkas tot betaling der kosten van laatste ziekte voor een bedrag van hoogstens twee duizend frank en tot betaling der begrafenis-kosten voor een bedrag van hoogstens drie duizend frank.

Art. 8. — In geval van overlijden van een advocaat die den ouderdom van veertig jaar bereikt heeft, ingeschreven is bij de Balie van Antwerpen, en er minstens vijftien jaar inschrijving telt, zal de weduwe in aanmerking komen voor een toelage, ten bedrage van hoogstens zes duizend frank voor haar zelve en van hoogstens duizend frank per kind dat den ouderdom van achttien jaar niet bereikt heeft.

Art. 9. — De toelagen door voormelde artikels voorzien zullen enkel mogen toegekend worden op voorwaarde :

a) dat de advocaat regelmatig de bijdragen betaald heeft door den Raad der Orde gesteld ;

b) dat zijne netto-inkomsten, van welken aard of ten elken titel ook en deze zijner echtgenoot gezamenlijk niet meer dan twaalf duizend frank 's jaars bedragen ;

c) dat de advocaat, zijne echtgenoot, hunne bloedverwanten in opgaande of dalende lijn over geen kapitaal of inkomsten beschikken die hun toelaten in het bestaan te voorzien van den bewusten advocaat.

Het bedrag der jaarlijksche toelagen zal ieder jaar vastgesteld worden door den Raad van Beheer die in de vaststelling rekenschap zal houden eenerzijds met de inkomsten en lasten van den advocaat en/of zijne naastbestaanden, anderzijds met de middelen der Voorzorg en Steunkas.

In alle gevallen zal de Raad van Beheer beslissen van welken datum af de toelage zal toegekend worden en het bedrag der toelage vaststellen, wijzigen of schorsen en beslissen van welken datum af de wijziging of schorsing zal toegepast worden.

Art. 10. — Alle beslissingen van den Raad van Beheer zullen souverain zijn. Le advocaat zal in alle beslissingen van den Raad van Beheer berusten en ontzegt zich voor zich zelve en zijne rechthebbers alle verhaal voor de rechtbanken.

Art. 11. — De Raad van Beheer zal het recht hebben de voorlegging van alle bescheiden op te leggen die hij nuttig zal achten zooals verklaring van erfenis, inventarissen, lastenbrieven, geschriften die elke advocaat verplicht is te houden, enz., en alle onderzoeksmaatregelen voor te schrijven tot voorlichting.

Art. 12. — Voorgaande bepalingen zullen toegepast worden vanaf 1 Januari 1941, op de gevallen die zich na dien datum zullen voordoen.

Zij zullen steeds kunnen gewijzigd worden door den Raad der Orde.

Art. 13. — De risico's voortspuitende uit oorlogstoestanden zullen niet in aanmerking komen voor het toekennen van voormelde toelagen.